

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทย

The Factor Affected the Price Change of Crude Palm Oil in Thailand

ภณัชชฉัตร คำนวนศิลป์,
ปกรณ ลิมโยธิน และ เจตน์สฤกษ์ สังกพันธ์
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

**Panatchat Kamnuansin,
Pakorn Limyothin and Jedsarid Sangkaphan**
Hatyai University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: Winichpro.1981@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทย 2) เพื่อสร้างสมการทำนายปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทย โดยการทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ ราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทย ใช้ข้อมูลรองรายเดือน ตั้งแต่เดือนมกราคม 2561 ถึงธันวาคม 2565 รวม 60 เดือน และใช้การถดถอยพหุคูณเพื่อประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares: OLS) ซึ่งศึกษาปัจจัยทั้งหมด 7 ตัว ได้แก่ 1. ราคาน้ำมันดิบโลก (OP) 2. อัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทกับดอลลาร์สหรัฐฯ (EX) 3. ปริมาณการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบของไทย (EXQ) 4. มูลค่าการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบของไทย (EXV) 5. น้ำมันดิบ ราคาน้ำมันปาล์มในตลาดซื้อขายล่วงหน้ากรุงเทพฯ (FOB) 6.ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) และ 7.ปริมาณการผลิตน้ำมันปาล์มดิบโลก (POC)

ผลการวิจัยพบว่า สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทย พบว่า อัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทกับดอลลาร์สหรัฐฯ (EX) ปริมาณน้ำมันดิบ การส่งออกน้ำมันปาล์มในประเทศไทย (EXQ) มูลค่าการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบของไทย (EXV) ราคาน้ำมันปาล์มดิบในตลาดซื้อขายล่วงหน้าในกรุงเทพฯ (FOB) ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ของประเทศไทย และการผลิตน้ำมันปาล์มดิบของโลก (POC) มีความเกี่ยวข้องกัน ให้กับตัวแปร ตามนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ตัวแปรอิสระอีกตัวหนึ่ง ได้แก่ ราคาน้ำมันดิบโลก (OP) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่มีอิทธิพลต่อราคาน้ำมันปาล์ม

คำสำคัญ: ราคาน้ำมันปาล์มดิบ; ประเทศไทย

* วันที่รับบทความ : 7 มิถุนายน 2567; วันแก้ไขบทความ 20 มิถุนายน 2567; วันตอบรับบทความ : 21 มิถุนายน 2567

Abstract

This research aims to investigate factors influencing crude palm oil (CPO) prices in Thailand and develop a predictive model for understanding price changes. The study utilizes monthly secondary data spanning from January 2018 to December 2022, totaling 60 months. The analysis employs Ordinary Least Squares (OLS) regression to estimate coefficients of independent variables against CPO prices. Seven factors are examined: 1) global crude oil prices (OP), 2) Thai Baht to US Dollar exchange rate (EX), 3) Thai CPO export quantity (EXQ), 4) value of Thai CPO exports (EXV), 5) CPO prices in Bangkok futures market (FOB), 6) Thailand's Gross Domestic Product (GDP), and 7) global CPO production (POC).

The findings indicate statistically significant relationships between CPO prices and the exchange rate (EX), CPO export quantity (EXQ), export value (EXV), futures market prices (FOB), GDP of Thailand, and global CPO production (POC). However, global crude oil prices (OP) do not exhibit statistically significant influence on Thai CPO prices. These results contribute to understanding the complex dynamics affecting CPO pricing in Thailand, offering insights valuable for stakeholders in the palm oil industry and policymakers.

Keywords: Crude Palm Oil; Thailand

บทนำ

ในปัจจุบันเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันต้องเผชิญกับความไม่เสถียรภาพของราคาผลผลิต และการเพิ่มขึ้นของต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน รวมทั้งความผันผวนของปริมาณและคุณภาพ ผลผลิตปาล์มน้ำมันจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศของโลก ทำให้เกษตรกรมีความเสี่ยง ด้านรายได้จากการทำสวนปาล์มน้ำมัน อันมีผลกระทบโดยตรงต่อการดำรงชีพและคุณภาพชีวิตของ เกษตรกร ราคาปาล์มน้ำมันดิบเป็นสิ่งที่มีการเคลื่อนไหวอยู่เสมอตามปัจจัยที่เข้ามากระทบ เป็นการ ยากที่จะเข้าใจความเป็นไปของราคาปาล์มน้ำมันได้อย่างถ่องแท้การได้รับรู้ว่ามีปัจจัยอะไรบ้างที่มี ผลต่อการเคลื่อนไหวขึ้นลงของราคาปาล์มน้ำมันอย่างแท้จริง ก็จะเป็นพื้นฐานที่บ่งชี้ทิศทางของราคา ที่ถูกต้องมากยิ่งขึ้น (Pummarinth, E. and Jantarawongpaisan, L. 2018)

นับตั้งแต่เดือนพ.ค.2560 สต็อกน้ำมันปาล์มคงเหลือมีจำนวนมากกว่า 400,000 ตัน CPO มาถึงปัจจุบันทั้งนี้ เป็นผลสืบเนื่องมาจากปริมาณผลปาล์มที่ออกสู่ตลาดมีมากเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เดือนมี.ค. 2560 ปริมาณผลปาล์ม อยู่ที่ 1.11 ล้านตัน จนถึงปัจจุบัน ต.ค. 2560 อยู่ที่ 1.57 ล้านตัน ประกอบกับมีการส่งเสริมให้เกษตรกรทำปาล์มคุณภาพโดยการตัดปาล์มสุก เเปอร์เซ็นต์น้ำมันเพิ่มขึ้น จาก 15-16% เป็น 17-18% ทำให้มีปริมาณน้ำมันปาล์มดิบเพิ่มขึ้นตามไปด้วย การแก้ไขปัญหาราคาผลปาล์มน้ำมันตกต่ำ ต้องติดตามสถานการณ์ปาล์มน้ำมันและ น้ำมันปาล์มอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง รวมทั้งต้องดำเนินการตรวจสอบสต็อกน้ำมันปาล์มทั้งระบบเช่นการลักลอบนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้านและ ปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อราคาทะลายน้ำมันปาล์มในลักษณะเพิ่มขึ้น ประกอบด้วย ราคาน้ำมันปาล์มดิบเฉลี่ยในตลาดกระบี่ สุราษฎร์ธานี และชุมพร ราคา น้ำมันปาล์มดิบในตลาด ก.ท.ม เกษตรกรชาวสวนปาล์มกำลังเผชิญกับภาวะราคาผลปาล์มทะลายนตกต่ำลงเป็น

ประวัติการณ์ หลังจากที่เกิดตลาดการค้าน้ำมันปาล์มโลกตกอยู่ในภาวะซบเซา ไม่ว่าจะเป็นผู้นำเข้าหรือนำน้ำมันปาล์ม รายใหญ่อย่างอินเดียปรับขึ้นภาษีนำเข้าจาก 15% เป็น 40% สหภาพยุโรปลดการใช้ น้ำมันปาล์มจากการแก้ไข กฎหมายทางด้านพลังงานทดแทน มีผลทำให้ราคาน้ำมันปาล์มดิบในตลาดโลกปรับตัวลดลงมาเหลือ กก.ละ 19.50 บาทจากช่วงเดียวกันของปีก่อนที่ กก.ละ 26 บาทถือเป็นราคาน้ำมันที่ต่ำที่สุดในรอบ 20 ปี

นอกจากที่ราคาปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มของไทยจะขึ้นอยู่กับสถานการณ์ราคาน้ำมันปาล์มใน ตลาดโลกแล้ว ยังขึ้นอยู่กับปริมาณผลผลิต ปริมาณการใช้ และสต็อกภายในประเทศอีกด้วย ดังนั้นการที่ปาล์ม น้ำมันของไทยจะมีปริมาณมากขึ้น ขณะที่การส่งออกมีแนวโน้มลดลง จะส่งผลให้สต็อกน้ำมันปาล์มเพิ่มสูงขึ้น อย่างไรก็ตามปริมาณความต้องการใช้น้ำมันปาล์มทั้งในภาคบริโภคและภาคพลังงานที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นยังเป็น ปัจจัยหนุนให้ราคาน้ำมันปาล์มและผลปาล์มในปี 2566 ยังอยู่ในระดับสูง โดยน้ำมันปาล์มอยู่ที่กิโลกรัมละ 34.00 บาทและส่งผลให้ราคาปาล์มน้ำมันที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยกิโลกรัมละ 6.12 บาท สำหรับสถานการณ์ การผลิตของไทยในปี 2566 คาดว่า มีเนื้อที่ให้ผล 6.20 ล้านไร่ ผลผลิต 18.98 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 3,059 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจากเนื้อที่ให้ผล 6.15 ล้านไร่ ผลผลิต 18.42 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 2,994 กิโลกรัม ในปี 2565 คิดเป็นร้อยละ 0.81 ร้อยละ 3.04 และร้อยละ 2.17 ตามลำดับเนื่องจากในปี 2565 ราคาปาล์ม น้ำมันค่อนข้างดี ทำให้เกษตรกรเปลี่ยนพื้นที่ที่รกร้างหรือเปลี่ยนจากการปลูกพืชอื่นมาปลูกปาล์มน้ำมัน อีกทั้ง ทำให้เกษตรกรมีแรงจูงใจในการดูแลบำรุงสวนปาล์มน้ำมัน ทำให้ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่มีแนวโน้มสูงขึ้น นอกจากนี้ ราคาน้ำมันปาล์มให้ผลผลิตมาก แม้ราคาต่อกิโลกรัมลดลง แต่ปริมาณที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้น ดังนั้นการพิจารณาถึงรายได้เกษตรกร ต้องคำนึงถึงทั้งราคาจำหน่ายและมูลค่าโดยรวมควบคู่กันไปด้วย

Soulcharoensuk, C. (2022) กล่าวว่า อุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันโดยรวมปี 2565 มีทิศทางขยายตัว โดยอุปทานมีแรงหนุนจากพื้นที่เพาะปลูกที่เพิ่มขึ้น ราคาผลปาล์มที่จูงใจเกษตรกรเก็บเกี่ยว และผลผลิตต่อไร่ที่สูงจากสภาพอากาศที่เอื้ออำนวย ส่วนอุปสงค์เร่งตัวตามคำสั่งซื้อจากต่างประเทศซึ่งไทยได้อานิสงส์จากวิกฤต ความมั่นคงทางด้านอาหาร (ภายใต้สถานการณ์ COVID-19 และสงครามรัสเซีย-ยูเครน) ของประเทศคู่แข่ง ทำให้สามารถส่งออกได้สูง ขณะที่ความต้องการใช้ในประเทศหดตัวตามความต้องการของอุตสาหกรรม ต่อเนื่อง สำหรับปี 2566-2567 อุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันโดยรวมมีทิศทางขยายตัวตามความต้องการทั้งใน และต่างประเทศ โดยเฉพาะจากอุตสาหกรรมอาหารและโอเลโอเคมีคอลที่ขยายตัวตามภาวะเศรษฐกิจที่ทยอยฟื้นตัวจากการเปิดประเทศหลัง COVID-19 คลี่คลาย และอุตสาหกรรมไบโอดีเซลตามการฟื้นตัวของภาค ขนส่ง ขณะที่ราคามีแนวโน้มปรับลดลงแต่ยังอยู่ในเกณฑ์ดีตามทิศทางราคาน้ำมันในตลาดโลก โดยแรงกดดัน ด้านราคามาจากผลผลิตที่เพิ่มขึ้นมากทั้งในประเทศ รวมถึงตลาดโลกโดยเฉพาะจากอินโดนีเซียและมาเลเซียที่มีแนวโน้มกลับมาเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ตามปกติ

ปัจจัยแวดล้อมที่มีความซับซ้อน และมีเงื่อนไขที่เปลี่ยนแปลงไปตามเวลา ปริมาณการผลิตและราคาขึ้นอยู่กับปัจจัยภายใน คือ ปัจจัยการผลิตภาคการเกษตร และปัจจัยภายนอกในภาคการตลาด และนโยบายภาคการเกษตรของรัฐบาล แนวทางการวิเคราะห์จึงควรเลือกใช้วิธีการจำลองสถานการณ์ (Simulation) ซึ่งการจำลองสถานการณ์ด้วย พลวัตระบบ (System Dynamics) เป็นกระบวนการในการออกแบบแบบจำลองของระบบจริง และประสบการณ์ด้านพฤติกรรมต่างๆ โดยการสร้างแบบจำลองเพื่อให้เข้าใจถึงพฤติกรรมของระบบหรือการประเมินด้วยวิธีการที่แตกต่างกันไปสำหรับการปฏิบัติการของระบบ (ภายใต้ข้อจำกัดซึ่งถูกกำหนดตามมาตรฐานหรือเกณฑ์ที่ตั้งไว้) แล้วดำเนินการใช้แบบจำลองนั้นเพื่อการเรียนรู้พฤติกรรมของระบบงานหรือเพื่อประเมินผลการใช้กลยุทธ์ (Strategies) ต่างๆในการดำเนินงานของระบบภายใต้ข้อจำกัดที่วางไว้ การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำมันตกราคาต่ำ จะต้องมีการติดตามสถานการณ์น้ำมันอย่างใกล้ชิดสม่ำเสมอ เกษตรกรชาวสวนปาล์มกำลังเผชิญกับภาวะราคาผลปาล์มทะลายนตกต่ำลงเป็นประวัติการณ์หลังจากที่ตลาดการค้าน้ำมันปาล์มโลกตกอยู่ในภาวะซบเซา เนื่องจากราคาน้ำมันปาล์มดิบในตลาดโลกปรับตัวลดลง (Chatsiraphop, U. 2017)

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาข้อวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทย เพื่อให้ได้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อราคาและปัญหาที่แท้จริงในการกำหนดราคา และเพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาธุรกิจน้ำมันปาล์มต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทย
2. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศ

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับราคาปาล์มน้ำมันดิบ ซึ่งปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคาปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทย ทำการรวบรวมข้อมูลมาจากราคาการซื้อขายในแต่ละวัน โดยใช้สถิติข้อมูลรายเดือนตั้งแต่เดือนมกราคม 2561 ถึงเดือนธันวาคม 2565 รวมจำนวน 60 เดือน

เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ ข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสาร งานวิจัย บทความที่เกี่ยวข้อง และเว็บไซต์ต่าง ๆ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมค้นคว้าข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสาร งานวิจัย บทความที่เกี่ยวข้อง และเว็บไซต์ต่าง ๆ เป็นรายเดือน ตั้งแต่ เดือนมกราคม 2561 ถึงเดือนธันวาคม 2565 รวมจำนวน 60 เดือน ดังนี้

	ตัวแปร	ที่มา
Y	ราคาน้ำมันปาล์มดิบ (บาท:กิโลกรัม)	จากเว็บไซต์ กรมการค้าไทย www.ops3.moc.go.th
X1	ราคาน้ำมันดิบของโลก (ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา : บาร์เรล)	จากเว็บไซต์ U.S. Energy Information (eia) www.eia.gov/dnav/pet/hist/rwtcd.htm
X2	อัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทกับ เงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (บาท : ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา)	จากเว็บไซต์ ธนาคารแห่งประเทศไทย www.bot.or.th/thai/_layouts/application/exchangerate/ExchangeRateAgo.aspx
X3	ปริมาณการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบ ของประเทศไทย (หน่วย : กิโลกรัม)	จากเว็บไซต์ กรมการค้าไทย www.ops3.moc.go.th
X4	มูลค่าการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบของ ประเทศไทย (บาท : กิโลกรัม)	จากเว็บไซต์ กรมการค้าไทย www.ops3.moc.go.th
X5	ราคาน้ำมันปาล์มดิบในตลาดล่วงหน้า กรุงเทพ	จากเว็บไซต์ กรมการค้าไทย กระทรวงพาณิชย์ https://agri.dit.go.th/index.php/home https://agri.dit.go.th/index.php/department_doc
X6	ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (หน่วย : เปอร์เซนต์)	จากเว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการการ พัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ www.nesdb.go.th/main.php?filename=qgd_page
X7	ปริมาณผลิตน้ำมันปาล์มดิบของโลก (หน่วย : ตัน)	จากเว็บไซต์ กรมการค้าไทย www.ops3.moc.go.th

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ 1) ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อตกลงเบื้องต้นโดยทดสอบการแจกแจงแบบปกติหาค่าความเบ้ ความโด่ง ผลจากการทดสอบพบว่า ค่าความเบ้ และความโด่งมีค่าไม่เกิน 3, ทดสอบตัวแปรอิสระแต่ละตัวต้องเป็นอิสระต่อกัน (Multicollinearity) ผลจากการทดสอบพบว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์ไม่เกิน .80, ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระพิจารณาจากค่า Tolerance และ VIF ผลจากการทดสอบพบว่า ค่า Tolerance เข้าใกล้ 1 และ VIF มีค่าไม่เกิน 10, และทดสอบความเป็นอิสระต่อกันของค่าความคลาดเคลื่อน พิจารณาจากค่า Durbin-Watson ผลจากการทดสอบพบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง 1.5 -2.5 และ 2) วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อราคาน้ำมันปาล์มดิบ และสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศ โดยใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา

เบื้องต้น และใช้สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis: MRA) มาประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระที่มีผลต่อตัวแปรตาม ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares : OLS) ซึ่งการเขียนสมการสามารถใช้ แบบจำลองของสมการถดถอยพหุคูณของการสร้างความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทย ดังนี้

$$Y = a + b_1(X_1) + b_2(X_2) + b_3(X_3) + \dots + b_n(X_n)$$

โดยที่

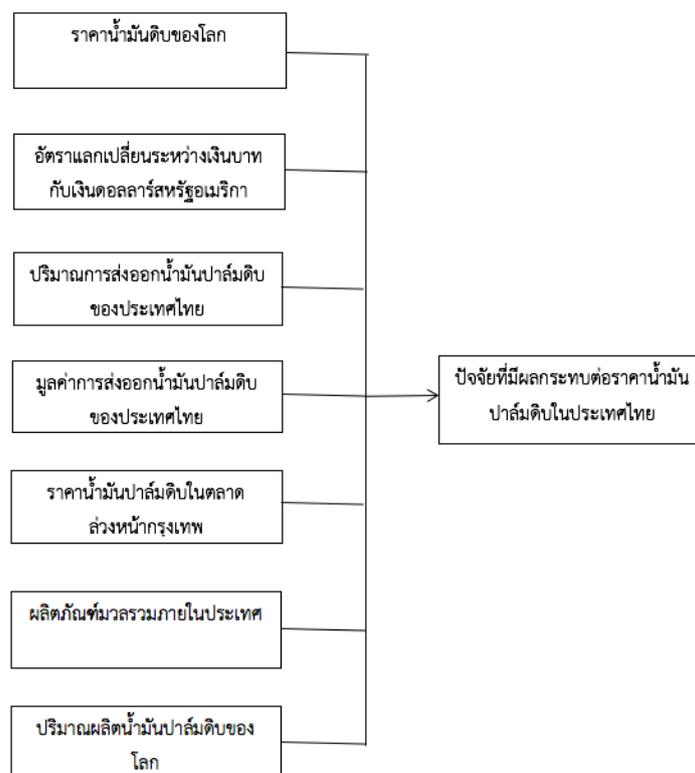
Y หมายถึง ตัวแปรตาม

a หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์คงที่หรือค่าสัมประสิทธิ์จุดตัดแกนตั้ง

b หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ ที่แสดงถึงร้อยละของการเปลี่ยนแปลงเมื่อตัวแปรอิสระเปลี่ยนแปลงไปจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลง หรือเรียกว่าอีกอย่างว่าค่าสัมประสิทธิ์ความชัน

X หมายถึง ตัวแปรอิสระ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทย

การศึกษาในส่วนสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วยค่าเฉลี่ยของข้อมูลทั้งหมด (Mean) ค่าต่ำสุดของข้อมูล (Minimum) ค่าสูงสุดของข้อมูล (Maximum) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

Variables	Mean	Minimum	Maximum	Std. Dev.
CPO	29.48	14.76	56.52	11.83
OP	67.47	15.06	117.61	20.89
EX	32.56	30.17	38.19	1.86
EXQ	52189.40	1927.08	178995.10	46568.15
EXV	1801.95	60.19	8669.87	2145.28
FOB	861.21	451.25	1774.00	313.47
GDP	1.29	-9.20	7.00	3.24
POC	336304.62	103058.00	564735.00	113882.63

จากตารางที่ 2 เป็นการสรุปข้อมูลเบื้องต้นจากการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับราคาปาล์ม น้ำมันดิบในประเทศไทย เป็นรายเดือนตั้งแต่เดือน มกราคม พ.ศ.2561 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ.2565 รวมระยะเวลา 5 ปี หรือขนาดข้อมูลเท่ากับ 60 เดือน ซึ่งสามารถสรุปผลเบื้องต้นได้ดังนี้

ราคาปาล์มน้ำมันดิบ(CPO) มีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 29.4833 บาทต่อกิโลกรัม มีราคาต่ำสุดอยู่ที่ 14.76 บาทต่อกิโลกรัม มีราคาสูงสุดอยู่ที่ 56.52 บาทต่อกิโลกรัม และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 11.83250

ราคาน้ำมันดิบโลก(OP) มีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 67.4675 ดอลลาร์ต่อบาร์เรล มีราคาต่ำสุดอยู่ที่ 15.06 ดอลลาร์ต่อบาร์เรล มีราคาสูงสุดอยู่ที่ 117.61 ดอลลาร์ต่อบาร์เรล และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 20.88669

อัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทกับดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (EX) มีอัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ยอยู่ที่ 32.5605 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐอเมริกา มีอัตราแลกเปลี่ยนต่ำสุดอยู่ที่ 30.17 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐอเมริกา มีอัตราแลกเปลี่ยนสูงสุดอยู่ที่ 38.19 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐอเมริกา และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 1.86368

ปริมาณการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทย (EXQ) มีปริมาณการส่งออกเฉลี่ยอยู่ที่ 52189.3967 ล้านตันต่อเดือน มีปริมาณการส่งออกต่ำสุดอยู่ที่ 1927.08 ล้านตันต่อเดือน มีปริมาณการส่งออกสูงสุดอยู่ที่ 178995.10 ล้านตันต่อเดือน และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 46568.15457

มูลค่าการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทย (EXV) มีมูลค่าการส่งออกเฉลี่ยอยู่ที่ 1801.9498 ล้านบาทต่อเดือน มีมูลค่าการส่งออกต่ำสุดอยู่ที่ 60.19 ล้านบาทต่อเดือน มีมูลค่าการส่งออกสูงสุดอยู่ที่ 8669.87 ล้านบาทต่อเดือน และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 2145.27614

ราคาน้ำมันปาล์มดิบในตลาดล่วงหน้ากรุงเทพ (FOB) มีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 861.2125 ดอลลาร์ต่อเดือน มีราคาล่วงหน้าต่ำสุดอยู่ที่ 451.25 ดอลลาร์ต่อเดือน มีราคาล่วงหน้าสูงสุดอยู่ที่ 1774.00 ดอลลาร์ต่อเดือน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 313.47444

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศไทย(GDP) มีอัตราการเติบโตเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 1.2850 มีอัตราการเติบโตต่ำสุดอยู่ที่ -9.20 มีอัตราการเติบโตสูงสุดอยู่ที่ 7.0 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 3.2418

ปริมาณการผลิตน้ำมันปาล์มดิบของโลก(POC) มีปริมาณการผลิตเฉลี่ยอยู่ที่ 336304.6167 ล้านตันต่อเดือน มีปริมาณการผลิตต่ำสุดอยู่ที่ 103058.00 มีปริมาณการผลิตสูงสุดอยู่ที่ 564735.00 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 113882.6260

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ Pearson Correlation

Variables	CPO	OP	EX	EXQ	EXV	FOB	GDP	POC
CPO	1.000	0.592	0.377	0.362	0.612	0.415	-0.273	-0.804
OP	0.592	1.000	0.275	0.289	0.370	0.687	-0.260	-0.484
EX	0.377	0.275	1.000	0.519	0.572	-0.239	-0.111	-0.276
EXQ	0.362	0.289	0.519	1.000	0.913	-0.062	0.096	-0.192
EXV	0.612	0.370	0.572	0.913	1.000	0.019	-0.038	-0.389
FOB	0.415	0.687	-0.239	-0.062	0.019	1.000	-0.329	-0.458
GDP	-0.273	-0.260	-0.111	0.096	-0.038	-0.329	1.000	0.304
POC	-0.804	-0.484	-0.276	-0.192	-0.389	-0.458	0.304	1.000

จากตารางที่ 3 พบว่ามีตัวแปรอิสระ 1 คู่ ที่ค่า Pearson Correlation มีค่ามากกว่า 0.8 ใช้เกณฑ์ของ Stevens (1992 : 76) ก็อาจจะถือว่าเป็นตัวแปรอิสระคู่หนึ่ง ๆ มีความสัมพันธ์กันมาก ได้แก่ ปริมาณการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบของประเทศไทย (EXQ) และมูลค่าการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบของประเทศไทย (EXV) แต่อย่างไรก็ตามในการแก้ไขปัญหาความสัมพันธ์เชิงเส้นของตัวแปรอิสระ (Multicollinearity) ขึ้นอยู่กับแต่ลักษณะของแบบจำลองบางครั้งไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงใด ๆ เพราะว่าคุณสมบัติ Unbiased ของแบบจำลองยังคงอยู่ และการตรวจสอบปัญหาความสัมพันธ์เชิงเส้นของตัวแปรอิสระ (Multicollinearity)

สามารถพิจารณาจากค่า Tolerance ของตัวแปรอิสระทุกตัวในสมการ มีค่าเข้าใกล้ 1 และค่า VIF (Variance Inflation Factor) มีค่าไม่เกิน 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระในสมการแต่ละตัวเป็นอิสระต่อกัน ดังตาราง

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

Variable	b	B	Std.Error	t-Stat	P-Value
Constant	444.566		55.919	7.950	0.000
OP	-1.417	-0.440	1.873	-0.757	0.454
EX	-63.446	-0.258	13.212	-4.802	0.000*
EXV	-6.114	-0.173	2.698	-2.266	0.030*
FOB	2.776	0.178	1.016	2.733	0.010*
GDP	-6.092	-0.198	2.208	-2.760	0.009*
POC	-25.172	-2.026	2.837	-8.874	0.000*
EXQ	26.006	2.353	2.952	8.809	0.000*
Year	3.698	0.430	0.818	4.518	0.000*

R-squared 0.969 Adjusted R-squared 0.962
 S.E. of regression 2.57003 F-statistic 140.047
 P-value(F-statistic) 0.000 Durbin-Watson Stat 1.601

จากตารางที่ 4 พบว่า ค่า F-statistic (F-test) มีค่า เท่ากับ 140.047 หรือมีค่า Prob (F-statistic) ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 0 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ $\alpha = 0.05$ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ว่าตัวแปรตามและตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กัน โดยตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวที่มีความสัมพันธ์และมีผลกระทบต่อราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทยโดยมีรายละเอียดดังนี้

1. อัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทกับดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (EX) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับราคาปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทย อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -63.446 หมายความว่า เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่แล้ว หากอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทกับดอลลาร์สหรัฐอเมริกา มีค่าเพิ่มขึ้น 1 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐอเมริกา จะส่งผลทำให้ราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทย มีราคาลดลง 63.446 บาทต่อกิโลกรัม และในทิศทางตรงกันข้ามถ้าอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทกับดอลลาร์สหรัฐอเมริกา มีค่าลดลง 1 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐอเมริกา จะส่งผลทำให้ราคาปาล์มดิบในประเทศไทยมีราคาเพิ่มขึ้น 63.446 บาทต่อกิโลกรัม

2. มูลค่าการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบของประเทศไทย (EXV) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับราคาปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 26.006 หมายความว่าเมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่แล้ว หากมูลค่าการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบของประเทศไทยมีราคาเพิ่มขึ้น 1 บาทต่อกิโลกรัม จะส่งผลทำให้ราคาน้ำมันปาล์มดิบของประเทศไทย มีราคาเพิ่มขึ้น 26.006 บาทต่อ กิโลกรัม และในทิศทางตรงกันข้ามถ้ามูลค่าการส่งออกปาล์มน้ำมันดิบของประเทศไทยมีราคาลดลง 1 บาท ต่อกิโลกรัม จะส่งผลทำให้ราคาปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทย มีราคาลดลง 26.006 บาทต่อกิโลกรัม

3. ราคาปาล์มน้ำมันดิบในตลาดล่วงหน้ากรุงเทพ (FOB) มีความสัมพันธ์ในทิศทาง เดียวกันกับราคา ราคาปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -6.114 หมายความว่าเมื่อกำหนดให้ ปัจจัยอื่น ๆ คงที่แล้ว หากราคาปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทย มีราคาเพิ่มขึ้น 1 บาท ต่อกิโลกรัม จะส่งผลทำให้ราคาปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทย มีราคา เพิ่มขึ้น 6.114 บาทต่อกิโลกรัม และในทิศทางตรงกันข้ามถ้าราคาปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทย มีราคาลดลง 1 บาทต่อกิโลกรัม จะส่งผลทำให้ราคาปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทย มีราคาลดลง 6.114 บาทต่อกิโลกรัม

4. ปัจจัยผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม กับราคา ปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ เท่ากับ -2.776 หมายความว่าเมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่แล้ว หากปัจจัยผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ เพิ่มขึ้น 1 กิโลกรัม จะส่งผลทำให้ราคาปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทย มีราคาลดลง 2.776 บาทต่อกิโลกรัม และในทิศทางตรงกันข้ามถ้าปริมาณการส่งออกปาล์มน้ำมันดิบของประเทศไทยลดลง 1 กิโลกรัม จะส่งผล ทำให้ราคาปาล์มน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทยมีราคาเพิ่มขึ้น 2.776 บาทต่อ กิโลกรัม

5. ปริมาณการผลิตปาล์มน้ำมันดิบของโลก (POC) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม กับราคา ปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ เท่ากับ -6.092 หมายความว่าเมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่แล้ว หากปริมาณการผลิตปาล์มน้ำมันดิบของโลก เพิ่มขึ้น 1 กิโลกรัม จะส่งผลทำให้ราคาปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทย มีราคาลดลง 6.092 บาทต่อกิโลกรัม และในทิศทางตรงกันข้ามถ้าปริมาณการผลิตปาล์มน้ำมันดิบของโลกลดลง 1 กิโลกรัม จะส่งผล ทำให้ราคา ปาล์มน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทยมีราคาเพิ่มขึ้น 6.092 บาทต่อ กิโลกรัม

6. ปริมาณการส่งออกปาล์มน้ำมันดิบของประเทศไทย (EXQ) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม กับราคาปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -25.172 หมายความว่าเมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่แล้ว หากปริมาณการส่งออกปาล์ม น้ำมันดิบของประเทศไทยเพิ่มขึ้น 1 กิโลกรัม จะส่งผลทำให้ราคาปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทย มีราคาลดลง

25.172 บาทต่อกิโลกรัม และในทิศทางตรงกันข้ามถ้าปริมาณการส่งออกปาล์มน้ำมันดิบของประเทศไทยลดลง 1 กิโลกรัม จะส่งผล ทำให้ราคาปาล์มน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทยมีราคาเพิ่มขึ้น 25.172 บาทต่อกิโลกรัม

สำหรับค่า R-squared (R²) และ Adjusted R-squared เป็นค่าที่สามารถบอกได้ว่าตัวแปรอิสระและปัจจัยที่เกี่ยวข้องสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้มาน้อยเท่าใด ซึ่งจากผล การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) พบว่า R-squared (R²) มีค่าเท่ากับ .984 กล่าวคือ ตัวแปรอิสระและปัจจัยที่เกี่ยวข้องในสมการนี้มีความสามารถในการอธิบาย ความผันผวนของราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทย ได้ร้อยละ .984 ส่วนอีกที่เหลือร้อยละ .116 เกิดจากปัจจัยอื่นๆ ที่ไม่ได้นำมาวิเคราะห์ และเมื่อพิจารณา Adjusted R-squared พบว่า มีค่าเท่ากับ .962 เป็นค่าที่ใกล้เคียงกับ R-squared (R²) กล่าวคือ ตัวแปรส่วนใหญ่มีความสามารถในการอธิบายปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคาราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทยได้ดี ดังนั้น ค่า R-squared (R²) และค่า Adjusted R-squared ที่ได้จากการ วิเคราะห์เป็นค่าที่สามารถยอมรับได้

2. สมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศ

จากผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4 ข้างต้น สามารถประมาณค่าความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทย โดยใช้รูปสมการ เส้นตรง ได้ผลการวิเคราะห์ทางเศรษฐมิติดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$CPO = 444.566 (\text{ค่าคงที่}) - 1.417(OP) - 63.446(EX^*) - 6.114(EXV^*) + 2.776(FOB^*) - 6.092(GDP^*) - 25.172(POC^*) + 26.006(EXQ^*) + 3.698(\text{Year}^*)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$CPO = -0.44(OP) - 0.258(EX^*) - 0.173(EXV^*) + 0.178(FOB^*) - 0.198(GDP^*) - 2.026(POC^*) + 2.353(EXQ^*) + 0.43(\text{Year}^*)$$

ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง ค่า T – Statistic ของค่าสัมประสิทธิ์ตัวแปร และ * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

จากสมการพยากรณ์แสดงให้เห็น

อัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทกับดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (EX), มูลค่าการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบของประเทศไทย (EXV), ราคาปาล์มน้ำมันดิบในตลาดล่วงหน้ากรุงเทพ (FOB), ปัจจัยผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP), ปริมาณการผลิตปาล์มน้ำมันดิบของโลก (POC), ปริมาณการส่งออกปาล์มน้ำมันดิบของประเทศไทย (EXQ) เปลี่ยนไป 1 หน่วย ทำให้ผลกระทบต่อราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทยลดลง 0.134 หน่วย

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทย ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น กล่าวได้ว่าปัจจัยที่มีผลต่อราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทย ได้แก่

1. อัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทกับดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (EX) มีความสัมพันธ์ในทิศทางลบกับราคาราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ผลจากการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะเมื่อเงินบาทอ่อนค่า น้ำมันดิบที่นำเข้ามาจากต่างประเทศจะมีราคาแพงขึ้น ส่งผลให้ราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทยมีแนวโน้มสูงขึ้น ในขณะที่ต้นทุนการผลิตน้ำมันปาล์มดิบส่วนใหญ่เป็นเงินบาท เมื่อเงินบาทอ่อนค่าส่งผลให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มสูงขึ้น ผู้ผลิตจำเป็นต้องปรับราคาขายน้ำมันปาล์มดิบในประเทศให้สูงขึ้น และผู้ส่งออกน้ำมันปาล์มดิบจะได้รับเงินบาทมากขึ้น เมื่อเงินบาทอ่อนค่าส่งผลให้มีแรงจูงใจในการส่งออกมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวาริสวริน ชาญสุไชย (2555 : 94-95) ได้ศึกษาพบว่าอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทกับดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (EX) เป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคาน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ในประเทศไทยในครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างการผลิตและการตลาดของน้ำมันปาล์ม บริสุทธิ์และศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อราคาน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ในประเทศไทยและสอดคล้องกับงานวิจัยกฤษณี พิสิฐศุภกุล (2558) ได้ทำการศึกษาเบื้องหลังตลาด และการกำหนดราคา ยางพาราไทย และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพิชชา บัวแย้ม และอังศุธร ศรีสุทธิ สอาด (2559) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงราคา ยางพารา พบว่าอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทกับดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (EX) มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงราคาของสินค้า

2. ปริมาณการส่งออกปาล์มน้ำมันของประเทศไทย (EXQ) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับราคาปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ผลจากการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะในตลาดสินค้าโภคภัณฑ์ เมื่อมีปริมาณสินค้าส่งออกเพิ่มขึ้น แต่ความต้องการคงที่ราคามีแนวโน้มลดลง ในทางกลับกันเมื่อปริมาณสินค้าส่งออกลดลง ราคามีแนวโน้มสูงขึ้น ในขณะที่ประเทศผู้ผลิตปาล์มน้ำมันหลายประเทศมีศักยภาพในการผลิตที่ใกล้เคียงกัน หากไทยส่งออกปาล์มน้ำมันดิบมากเกินไป ผู้ซื้ออาจหันไปซื้อจากประเทศอื่นที่มีราคาถูกกว่า ส่งผลให้ราคาน้ำมันปาล์มดิบในไทยลดลง ขณะที่ปริมาณการส่งออกปาล์มน้ำมันดิบส่งผลต่อระดับสต็อกในประเทศ เมื่อสต็อกมากราคามีแนวโน้มลดลง ในทางกลับกันเมื่อสต็อกน้อย ราคามีแนวโน้มสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิรัฐา คำบุญ, เฉลิมพร จตุพร, วสุ สุวรรณวิหค และ นาริรัตน์ สีระสาร (2564 : 315) ได้การศึกษาการพยากรณ์ปริมาณและราคาส่งออกน้ำมันปาล์มดิบของประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลารายเดือน ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2555 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2564 รวมข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 111 เดือน พบว่า ปริมาณส่งออกมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 8.479 แต่ราคามีแนวโน้ม เพิ่มขึ้นร้อยละ 31.730 เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า ในขณะที่การพยากรณ์การส่งออก น้ำมันปาล์มดิบของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2565 พบว่า การส่งออกมีปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ

ละ 28.721 แต่ราคาส่งออกมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 2.251 เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2564 สรุปได้ว่าปริมาณการส่งออกปาล์มน้ำมันของประเทศไทย (EXQ) มีผลกระทบต่อราคาปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทย

3. มูลค่าการส่งออกปาล์มน้ำมันดิบของประเทศไทย (EXV) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับราคาปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ผลจากการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะในตลาดสินค้าโภคภัณฑ์มูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้น แสดงถึงปริมาณสินค้าที่ส่งออกมากขึ้น เมื่อความต้องการคงที่ ราคาแนวโน้มลดลง ในทางกลับกันเมื่อมูลค่าการส่งออกลดลง แสดงถึงปริมาณสินค้าที่ส่งออกน้อยลง ราคามีแนวโน้มสูงขึ้น ในขณะที่ปาล์มน้ำมันดิบเป็นสินค้าที่มีการซื้อขายในตลาดโลก มูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้นไม่จำเป็นแสดงถึงความต้องการจากต่างประเทศที่เพิ่มขึ้น เพราะอาจเป็นไปได้ว่าปริมาณการผลิตในประเทศเพิ่มขึ้นส่งผลให้มีปริมาณสินค้าที่ส่งออกมากขึ้น แต่ราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศอาจจะลดลง และประเทศผู้ผลิตปาล์มน้ำมันหลายประเทศมีศักยภาพในการผลิตที่ใกล้เคียงกัน หากไทยส่งออกปาล์มน้ำมันดิบมากเกินไป ผู้ซื้ออาจหันไปซื้อจากประเทศอื่นที่มีราคาถูกกว่าส่งผลให้ราคาน้ำมันปาล์มดิบในไทย ลดลง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิรัฐา คำบุญ, เฉลิมพร จตุพร, วสุ สุวรรณวิหค และ นารินทร์ สิริสาร (2564 : 315) ได้การศึกษาการพยากรณ์ปริมาณและราคาส่งออกน้ำมันปาล์มดิบของประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลารายเดือน ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2555 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2564 รวมข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 111 เดือน พบว่า ปริมาณส่งออกมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 8.479 แต่ราคามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 31.730 เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า ในขณะที่การพยากรณ์การส่งออกน้ำมันปาล์มดิบของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2565 พบว่า การส่งออกมีปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 28.721 แต่ราคาส่งออกมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 2.251 เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2564 จึงสรุปได้ว่ามูลค่าการส่งออกปาล์มน้ำมันดิบของประเทศไทย (EXV) มีผลกระทบต่อราคาปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทย

4. ราคาปาล์มน้ำมันดิบ ในตลาดล่วงหน้ากรุงเทพ (F.O.B) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับราคาปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ผลจากการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะราคาปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทยอ้างอิงจากราคापาล์มน้ำมันดิบในตลาดโลกโดยเฉพาะตลาดล่วงหน้ามาเลเซีย ซึ่งเป็นตลาดหลักที่ใช้กำหนดราคาน้ำมันปาล์มดิบ ในขณะที่ตลาดปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทยมีผู้ซื้อน้อยราย และพึ่งพาตลาดส่งออกต่างประเทศ เป็นหลักส่งผลให้ราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทยขึ้นอยู่กับราคาน้ำมันปาล์มดิบในตลาดโลก และเมื่อราคาน้ำมันปาล์มดิบในตลาดโลกเพิ่มขึ้น ผู้ประกอบการในประเทศไทยจะปรับราคาน้ำมันปาล์มดิบภายในประเทศให้สูงขึ้นตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับวาริสวริน ชาญสุไชย (2555 : 94-95) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคาน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ในประเทศไทยและสอดคล้องกับงานวิจัยของอุทิศ ฉัตรสิริภพ (2560) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อราคาน้ำมันปาล์มในประเทศไทยปี 2560 พบว่าถ้าราคาผลปาล์มทะลาย คุณภาพน้ำมัน 17% ในประเทศเพิ่มขึ้น 1 บาทจะมีผลทำให้ราคาน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ในประเทศ เพิ่มขึ้น 0.55 บาท

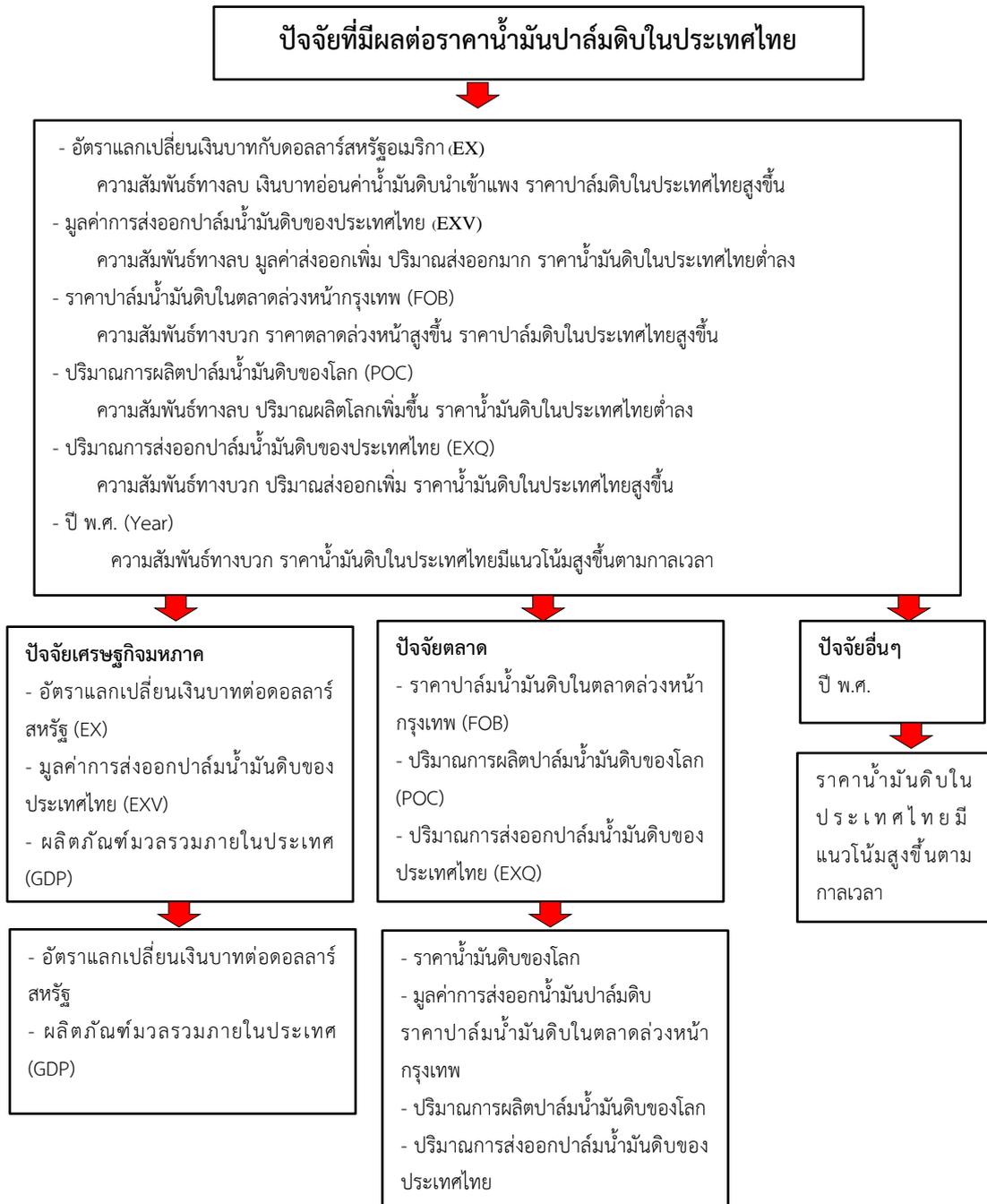
น้ำมันปาล์มดิบในประเทศเพิ่มขึ้น 1 บาทจะมีผลทำให้ราคาน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ในประเทศเพิ่มขึ้น 0.85 บาท ไซปาล์มบริสุทธิ์ / สเตียร์น ในประเทศเพิ่มขึ้น 1 บาทจะมีผลทำให้ราคาน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ในประเทศเพิ่มขึ้น 2.78 บาท น้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ที่ส่งออก FOB มาเลเซียเพิ่มขึ้น 1 บาทจะมีผลทำให้ราคาน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ในประเทศเพิ่มขึ้น 1.57 บาท และปัญหาด้านนโยบายภาครัฐ สต็อกน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ภายในประเทศเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อราคาน้ำมันปาล์มในประเทศไทยปี 2560

5. ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศไทย (GDP) มีความสัมพันธ์ในทิศทางลบกับราคาปาล์ม น้ำมันดิบในประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ผลจากการวิจัยปรากฏ เช่นนี้อาจเป็นเพราะเศรษฐกิจไทยมีความซับซ้อน ปัจจัยที่มีผลต่อราคาน้ำมันปาล์มดิบมีหลากหลาย GDP เป็นเพียงตัวชี้วัดภาพรวมของเศรษฐกิจอาจไม่สามารถอธิบายความสัมพันธ์กับราคาน้ำมันปาล์มดิบได้อย่างสมบูรณ์ ในขณะที่ราคาน้ำมันปาล์มดิบขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น อุปสงค์และอุปทานในตลาดโลก นโยบายของ ภาครัฐ สภาพเศรษฐกิจโลก และความผันผวนของตลาด ไม่จำเป็น จะสัมพันธ์กับ GDP ของไทยโดยตรง และ เศรษฐกิจไทยพึ่งพาการส่งออกสินค้าเกษตรเป็นหลัก แม้ว่า GDP จะเพิ่มขึ้นแต่ราคาน้ำมันปาล์มดิบอาจจะ ลดลงหากความต้องการจากต่างประเทศลดลง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเอกรร ฎุมารินทร์ และลลิตา จัน ทรวงศ์ไพศาล (2561) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อราคาน้ำมันปาล์มดิบของในภาคใต้ประเทศไทย และ สอดคล้องกับสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สศก. (<https://www.agrinewsthai.com/industrial-drop/48119>) เผย ราคาปาล์มน้ำมันปาล์มในตลาดโลกปี 66 มีแนวโน้มปรับตัวลดลงเนื่องจากปริมาณผลผลิต ทั่วโลกเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ราคาของไทยปรับลดตามไปด้วยแถมการส่งออกมีแนวโน้มลดลงทำให้สต็อกน้ำมัน ปาล์มในประเทศเพิ่มสูงคาดปี 66 ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 6.12 บาท ลดลงจากปี 65 ซึ่งอยู่ที่ 7.70 บาทต่อ กิโลกรัม ปัจจัยที่ทำให้ราคาน้ำมันปาล์มของตลาดโลกมีแนวโน้มลดลงในปี 2566 เนื่องจากในปี 2564/65 มี ผลผลิตน้ำมันปาล์ม 75.93 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 73.08 ล้านตัน ในปี 2563/2564 ร้อยละ 3.90 แหล่งผลิต ปาล์มน้ำมันที่สำคัญของโลกได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย และไทย มีสภาพอากาศที่เอื้ออำนวยฝนตกอย่าง ต่อเนื่อง ประกอบกับปัญหาการขาดแคลนแรงงานในการเก็บเกี่ยวผลผลิตในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโควิด- 19 ของมาเลเซียเริ่มคลี่คลาย และราคาปาล์มน้ำมัน ปี 66 มีแนวโน้มลดลง ทั้งนี้อินโดนีเซียผลิตน้ำมันปาล์มได้ 45.30 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 43.50 ล้านตัน ในปี 2563/64 ร้อยละ 4.14 มาเลเซียผลิตน้ำมันปาล์มได้ 18.15 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 17.85 ล้านตันในปี 2563/64 ร้อยละ 1.68 ทั้ง 2 ประเทศมีส่วนการผลิตร้อยละ 83.56 ของผลผลิตน้ำมันปาล์มโลก สำหรับไทยผลิตได้เป็นอันดับที่ 3 ของโลก สามารถผลิตได้ 3.15 ล้านตัน คิดเป็น ส่วนร้อยละ 4.15 ของผลผลิตน้ำมันปาล์มโลก

6. ราคาน้ำมันดิบของโลก (OP) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติกับราคาปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทย ผล จากการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะ น้ำมันปาล์มดิบและน้ำมันดิบเป็นสินค้าทดแทนกันในบางกรณี เมื่อ ราคาน้ำมันดิบสูงขึ้นผู้บริโภคบางรายอาจจะหันมาใช้ น้ำมันปาล์มดิบแทน ส่งผลให้ราคาน้ำมันปาล์มดิบสูงขึ้น

ในขณะที่ต้นทุนการผลิตน้ำมันปาล์มดิบบางส่วนเป็นเงินดอลลาร์สหรัฐ เมื่อราคาน้ำมันดิบ สูงขึ้นส่งผลให้ต้นทุนการผลิตน้ำมันปาล์มดิบสูงขึ้น ผู้ผลิตอาจจะปรับราคาขายน้ำมันปาล์มดิบสูงขึ้น และนักลงทุนอาจจะคาดหวังว่าราคาน้ำมันปาล์มดิบจะเคลื่อนไหวไปในทิศทางเดียวกับราคาน้ำมันดิบส่งผลให้ราคาทั้งสองชนิดปรับขึ้นหรือปรับลงไปพร้อมกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของลัดดาวรรณ ทองน้อย (2563) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคายางแผ่นดิบคุณภาพ 3 ตลาดกลางหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่าราคาน้ำมันดิบของโลก (OP) ไม่มีผลกระทบต่อราคายางแผ่น แต่งานวิจัยของวิชัย รุ่งเรืองอนันต์ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง กลไกการวิเคราะห์สถานการณ์ของราคาปาล์มน้ำมัน พบว่า ปัจจัยที่มี ผลต่อเสถียรภาพของราคาน้ำมันปาล์มดิบ (CPO) ประกอบด้วย ปริมาณการผลิต ปาล์มน้ำมัน ราคาน้ำมันปาล์มดิบในตลาด มาเลเซีย ราคาน้ำมันปาล์มดิบเฉลี่ยในตลาดกระบี่ สุราษฎร์ธานี และชุมพร ราคาไบโอดีเซล (B100) ราคาน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ของไทย

จากการอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์ผลการวิจัยออกมาเป็น Mind Mapping ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทย ดังแสดงภาพที่ 2

ภาพที่ 3 Mind Mapping ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. ติดตามปัจจัยอย่างใกล้ชิด ผู้เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์มควรติดตามปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อราคาน้ำมันปาล์มดิบอย่างใกล้ชิด รวมถึงอัตราแลกเปลี่ยน ปริมาณการส่งออก มูลค่าการส่งออก ราคาน้ำมันปาล์มดิบในตลาดล่วงหน้า GDP และปริมาณการผลิตน้ำมันปาล์มดิบของโลกการติดตามนี้อาจช่วยให้ผู้ประกอบการคาดการณ์แนวโน้มของราคาน้ำมันปาล์มดิบ และวางแผนกลยุทธ์ธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. กระจายความเสี่ยง ผู้ประกอบการควรกระจายความเสี่ยงโดยพึ่งพารายได้จากน้ำมันปาล์มดิบเพียงแหล่งเดียวการหาแหล่งรายได้เสริมจากผลิตภัณฑ์อื่นๆ เช่น น้ำมันไบโอดีเซล หรือ ผลิตภัณฑ์จากปาล์มอื่นๆ จะช่วยลดความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาน้ำมันปาล์มดิบ

3. พัฒนากลยุทธ์การตลาด ผู้ประกอบการควรพัฒนากลยุทธ์การตลาดเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า และสร้างความแตกต่างจากคู่แข่งการสร้างแบรนด์ การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ และการเจาะตลาดเฉพาะกลุ่ม ล้วนเป็นกลยุทธ์ที่อาจช่วยเพิ่มราคาขายและผลกำไร

4. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ผู้ประกอบการควรพยายามเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเพื่อลดต้นทุนการใช้เทคโนโลยีใหม่ การปรับปรุงกระบวนการผลิต และการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ล้วนเป็นวิธีที่จะช่วยลดต้นทุนและเพิ่มผลกำไร

5. สนับสนุนนโยบายภาครัฐ ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์มควรสนับสนุนนโยบายภาครัฐที่ส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมนโยบายดังกล่าวอาจช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่ออุตสาหกรรม และดึงดูดนักลงทุน

6. พัฒนาทักษะบุคลากร ผู้ประกอบการควรพัฒนาทักษะบุคลากรในองค์กร ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อราคาน้ำมันปาล์มดิบ กลยุทธ์การตลาด และเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัยการพัฒนาทักษะบุคลากรจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน และความสามารถในการแข่งขันขององค์กร

7. สร้างเครือข่ายความร่วมมือ ผู้ประกอบการควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และเกษตรกรการสร้างเครือข่ายจะช่วยแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ และประสบการณ์ ซึ่งจะนำไปสู่รูปแบบกลยุทธ์และแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน

8. ศึกษาข้อมูลและติดตามข่าวสาร ผู้ประกอบการควรติดตามข่าวสาร ข้อมูล และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับราคาน้ำมันปาล์มดิบ เทคโนโลยีการผลิต และตลาดน้ำมันปาล์มดิบการติดตามข้อมูลเหล่านี้จะช่วยให้ผู้ประกอบการตัดสินใจได้อย่างมีข้อมูล และทันต่อสถานการณ์

9. ปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง ผู้ประกอบการควรปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม เทคโนโลยี และความต้องการของผู้บริโภคการปรับตัวที่รวดเร็ว และยืดหยุ่น จะช่วยให้ธุรกิจสามารถดำรงอยู่และเติบโต

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาในครั้งนี้ใช้ราคาปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทยมาวิเคราะห์ซึ่งเป็น ราคาปาล์มน้ำมันดิบเพียงอย่างเดียว ถ้าหากมีการศึกษาครั้งต่อไปได้ราคาปาล์มน้ำมันประเภทอื่น ๆ มาซึ่งเป็นผลผลิตที่เกษตรกรสามารถผลิตได้นำมาใช้ในการวิเคราะห์ร่วมด้วยจะทำให้การศึกษามีความสมบูรณ์และ แม่นยำยิ่งขึ้นสามารถกำหนดแนวทางการผลิต การตลาด ให้เกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมันได้ดีมากยิ่งขึ้น
2. ควรทำการศึกษาตัวแปรอิสระอื่น ๆ ที่อาจจะสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลง ราคาปาล์มน้ำมัน เช่น ปัจจัยทางการเมือง ปัจจัยภัยธรรมชาติ และปัจจัยนโยบายการพัฒนาภาคเกษตรของรัฐ เป็นต้น ซึ่งปัจจัยเหล่านี้อาจมีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงราคาปาล์มน้ำมันดิบภายในประเทศไทยที่สามารถ อธิบายถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงราคาปาล์มน้ำมันดิบภายในประเทศไทยได้สมบูรณ์มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จิรัฐา คำบุญ เฉลิมพร จตุพร วสุ สุวรรณวิหค และ นาเรรัตน์ สีระสาร(2564). การพยากรณ์ปริมาณและ ราคาส่งออกน้ำมันปาล์มดิบของประเทศไทย : กรณีศึกษาการวิเคราะห์ทางอนุกรมเวลา. *Journal of Modern Learning Development*. 6 (4), 315-329.
- ลัดดาวรรณ ทองน้อย (2563). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคายางแผ่นดิบคุณภาพ 3 ตลาดกลาง หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดงใหญ่.
- วาริสวริน ชาญสุไชย. (2555). ปัจจัยที่มีผลต่อราคาปาล์มน้ำมันของไทย. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา: กรุงเทพมหานคร.
- วิชัย รุ่งเรืองอนันต์. (2558). กลไกในการวิเคราะห์สถานการณ์ของราคาปาล์มน้ำมัน. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.). กรุงเทพมหานคร.
- สุพิชชา บัวแย้ม และอังศุธร ศรีสุทธิ สอาด (2559). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคาปาล์มดิบ. วารสารวิชาการคณะบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- อุทิศ ฉัตรสิริภพ. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อราคาน้ำมันปาล์มในประเทศไทยปี 2560. *วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา*. 9 (1), 79-85.
- เอกกร ภูมิมารินทร์ และลลิตา จันทรวงศ์ไพศาล. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อราคาน้ำมันปาล์มดิบของในภาคใต้ประเทศไทย. การประชุมทางวิชาการและนำเสนอผลงานวิชาการระดับชาติ UTCC Academic Day. ครั้งที่ 2. หน้า 852-864.

- Pummarinth, E. and Jantarawongpaisan, L. (2018). *Factors effecting the palm oil price in southern of Thailand*. UTCC Academic Day Proceeding. 852-864.
- Soulcharoensuk, C. (2022). *Business and industry trend 2022-2024*. Krungsri Research Institution. Bangkok.
- Chatsiraphop, U. (2017). Factors effecting the palm oil price in Thailand. *The Journal of Development Administration Research*. 9 (1), 79-85.